

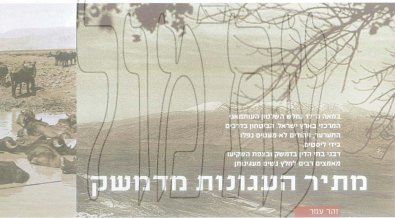
את שמות היישובים שגרו בהם, מפרט את משלה יום, את רקפת יחסיהם עם שכניהם הקרובים, את החולי הרוקח אותם ואת הרכי הייפוי המקובלות עליהם המתייחס למצב הביטחוני הידוע. בשורות הבאות נביא שלושה סיפורים הקשורים להתנת עונות ואוב אורחא ננסה לדלות מהם מרטים על תנאי חייהם של בני התקופה.

בשנת 1637 יצא היהודי אמרים

בביר מרדכי מכיכר שברמטק, זה היה ביתו שישי, סמוך להג הסברנות, בעת שפרצה ברמטק מגפתו "יהודי" ולא נודע מקומו איל, כי נשכח וברי מני ארץ, ואשתו הגניבה

אישה שבעלה נעלם מכונה

בחלמה עונה, ואין הוא רשאות להינשא אלא לאחר שהקבל ממנו נט או תמציא ערות מוצקת על מזונו. במשך החיות התמרדרו הכספים עם סוגיה כואבת זו ויצאו מגרים כדי להחזיר עטונות ולאפשר לך להינשא מחדש. כמותם היה גם הרב יאשיהו בן יוסף פיננד (1565-1648) שגולד ברמטק ופיטש רוב ימיו רבה. ב1620 עלה לבשת ואף שהה בירושלים, אך בשל מות בנו יוסף שב לרמטק, בה כיוון סברנות עד יום פטירתו. הוא נודע כדרשן, פוסק ואיש קבלה ועמד בראש בית דין של עטונות ברמטק.

במאה ה־17 נחלש השלטון העות'מאני המרכזי בפרוץ ישראל. הביטחון בדרום התערער, והיהודים לא פגעוים נפלו בידי ליסטים. רבני בתי הדין בדרמשק ובגפת השקיעו מאמצים רבים לחלץ נשים מעניטון

מתיר העגונות מדרמשק

זהר עמר

ועצבות רוח כונה ומבט על עטונה כי היא ענת ווללה. תנה לאחר כמה חודשים הגיעה ידיעה על מות אדם שתוארו הולם את הנידוי.

מחדש כסלו שנת 1638 התכנס בית הדין בראשותו של הרב פיננד לבדיקת

כספי השאלות ותלשיות "נבחר מסקיי" מתוארים מאמציו של הרב לחלץ נשים מעטונות, כסיפורים האנושיים הנפרדים למצבו שחיים מעניינים על אורחות חייהם של היהודים בצפון ארץ ישראל ביאופית המאה ה־17. הרב מצייך

למי שלא היה מבוסס כראוי אכלוהו
הצאצאים, וממלכתו עשוהו אלו חבתי
שוקים.

עדות זו מלמדת שהסופר היעלמותם
של אנשים רוחה בימים הגם והקפילה
היהודית הייתה מורגלת בחיפוש אחר
בערים, בין היתר כדי להחזיר את
הענוגות. כן עולה מן העדות שהיה
בגני להיטלם ממשנה. כפי שטעורים גם
סקירות היסטוריים אחרים, האדם שנהרג
בשלם אצור לצפת כדי ללמד את החרה עד
שתחלוף המגפה. השפלה הנחמלה בסויה
כשל תנאי הביטוח העשירים, והשפלה
השבת מיש שהייתה תאריך לשבת בספר
העירי. על פי התאור מוזר באיש כבר
האיה שוקבו ארום, שני כוחות שנמשו
בצויה גרסו מסיפור בצריה כבדול
מלחן שיה מקובל באותם הימים. האפן
הצמד למורה בעקורם כדי להרוחה
ולנקט מתיחה את העולם שבנו,
על פי שיטה מפורסמת יחזות סנקראט
"פונמנוליה" (פאסילקיה) מקור יצואת
סיה. גם הירק חיים וישאל נפטר ברשק
שנת 1625, מוסק ומקובל שהיה מחתוב
של הרב סינר, היא שימוש בשיטה זו
לנפני מנפת הרב.

לאחר שסיימת העדות רגו בה חבדי בית
הדין, ואף שלא לילה פרטים כשמו של
הנרצה וסם חרדו, התירו את הענוגת
החותר המתוך על כך שהערים השיחו
לפי חוטם ועדותם לא הייתה מנפתית,
וכן על סינר הויזו המבוקים של הנרצה
שהתאשו להלושן לעזרי נבחר מפקד,
אדיץ, סינר מנו.

את מנגשה ריבחתו של אליה

הבתי המבוסס על ארבע ערויות, תיעד ר'
אישורו סינר בשנת 1625 לערך, כעת
שיטתו מרבנות בצפת. אליה הבתי הירופא
נעלם מריבו מתעד בגיאם לעזרי צפת,
בעת מלחמה בין מושל העיר ובין ראש
שכני הברווים שכאור. חסד הראשון היה
יהודי שסעק בטלאת הרענות באחולי
הערים, ששכנו על הדרך בגיאם לצפת.

ויאמרו לו, איש יהודי ארד שהיה וקט
ארוחה העירו בחת העני ביות הח לו
בשני גדעו הארצי נוצרו בערבו חנה לו
אכן ארד קשור עם, היינו חמטת ונבלשן
עריבו נאו, שקריו בלשון לנו בארמאה
וינא סכאן יום ארד האפרו לו בדרך, למה
אתה חוקי יהודיו ואמר יאמתי מוסקס
בוח ממשנת כמנתו החודים שפירחים
בזמן המגפת ושפטנו נאו כי הלהב
היחידה ותנו חוקי לצפת ללאד עס,
והכו ארד מתחזקם על ראשו בשבט
בלא עזיה וסוד מת תפסנו מדוי ולא
נמצא את, כי אם דבר מוסק, וחר לו על
הירמו, וקפיתו תחת האילנות האלו,

עדותו של יהודי חסן הליבו, הליבו ינא
בשנת החולת בין סמל לשבועות הליבו
במה ששמו הטיבו נוסד, והוא מודה
עם מיני נפשיא או נוסד צורב שגילו
במסקי החמטה של דמסק, ביובלי נחל
בגיאם וביסת החולה צמודים אלה נרדשו
בתקופה זו לתעשיית הובסם הירופאת. על
פי עדותו של הליבו בתנינו לכפר הארמא
גשש כמה עירבים ושהיה עמם.

ויאמרו לו, למה לא ינאסם החודים
כמסינרם לבקש ליהודי ארד שנהרג נאו
וח נאו, כפי זה יא כי החודים
ויאמר להם חסן המכה, חוקי היה
המעה ולמה הרמחו

סינר: עסק החולה על רקע הרמון, 1627.
השפלה: למסוס בגינת החולה, 1946.
גילום: זולמן קלמן, אופק ההגותים הלואמי

ענק החולה: בודים ליד חושה בנות מלטה, אספן ואב ילמי, ארסקי והמפוסת יד ברנבי

החסי את ראשו מצליל, את טופו החליבו
העודדים באגב קרש, הוא ימת החולה,
בץ השאבים.

את העדות הרביעית מסר יוסף בן דעה
בסוף חודש אב 1629. הוא סיפר כיצד
כעת שבתו באחד ממונות הבודים
שבאזור קרש שטע ערבים המסודים לפי
תוסם במיכה מסוכה על התייגו של כיצור
עריגים השם אליהו בערביהו חרופא
היהודי במסוך למקום הנקרא אבן שדה.

באזורים המוגבלים מים החי הערבי הערבי
היה נסיר ששהו בעיר קרש ומסר שטע
ביום הסקסור את מושל העיר. הלה סיפר
לו על פירוט עם ערבים שארהו בביתו
כדי שלא ימנע בעורו, מדבריהם אב
המושל התברר עבדכם על השודים
מביאם מנור את חרופא היהודי והם
נטלו ממנו את בודיו ואת כסמו. ששהתחנן
על מנור מפני שודו עוקחי מסר אובנות,
השש הלה חרופא ימנור למשל נסת,
ואחד השודים הנורו בסוף מנורו

בעשיתי את מלאכהי מנש חרשני הירודי
ערבי שתחתי בידיו יבלי אבנות של
רופאי

ואסלו מנן לך זה

ואסר לו, וחדו אחד שחיה בא סודך
מביאם למנח, ועי אחד חמר, והתנורו
ולקחו זה ממנו.

הער השני היה אברהם נמסיאם, ששטע
מפי אחד עוקחי לפי תוסם כיצד יורח
למנור על אליה חרופא. אבן העדות מסר
נוצץ שתגמת בודול ממוסים ענדלו

לאחר דיון ארוך נטה ר"י יאשינו למתיר את העגונה, אך עדיין הסור שרירות החובות והריבונות. לאחר שדות נוספת שהבא הרב ורד מינה מפי מי שרצה למסור את כל סיפורי העגונה כמלאה, הורה אשתו של המנה ובעד מכסף, אה"ע, סימן נוה, מספר זה מתאר יפה גם את נוף הביצות ושקוף העיט באוויר כנחש וימת החולה, שחתה סריב בשבטים ברוחיים, תושבי האזור ורד בשמות העשיות מטעם העפריים ועסקי גם בגידול ג'ושמים. גם מקום הריב נסיד על מיבנת בנות ימת החולה, שהיתה מכוסה במחצית מים סומים.

גורמים שיבאו מתעוררה דומיד ובי"ד ק"ט מפגין-טרה לרמסקו לטוברי עם נאפיר, היינו מלוח בישונגי, ששמו עלי, ושם הרגו אותם אנשים יסורקאנזשי ובגורא חיליים מוריקום. יצחק הלך לטורי פרטים גם אצל עלי המלוחה.

הואל אתו בעד העגנים שחלכו במרד, מה היה להם? אסר לו, אשתו הוחדר גור טאד ונבו כעז שחלכו עמו, נכא עלט המרקמאט, האס ברוחני, עשרתי מרוחק מכל אור, והאיתי שחרטום. העד לו עם החרד.

יצחק לא התחשב בכך, ואף הלך לבית הריצה על מנת לזרז את העגונים. הריצה הרחב בעצמה וסיפר שעשה זאת משום שחשק עיניו באשתהם כמה הוא גם היא לא רמות קיבנתי: יתיק וקטו בעד חרין לבן הוא אמרתינו. (ע"ה)ה.

וכצו בולט 1321 גשו חיה דקי, לאחר מכן אכן התברר שבדומקס היה ארם בשם מצוד, שנקרא גם צור טאד ולו בן בשם כצור טאליוו. יהודים אלו, שהתאימו לכל העגונים שסמך יצחק רחוקה, נכלמו גם בקרית זו החרין בית חרין שביאשו צמד חרב יאשינו מינה את אשתו של מצוד.

חוזרי מעגונותה ושסם שחא מוכרת לדיבשא ובצור מכסף, אה"ע, סימן נטו. שלושה סיפורים אלו באורים את רקע התקופה שבת ככתבו באותה עת השולחן השתאמי המרדכי בחלק, וכוחם של הברואים ושל ג'ושמים מקומיים עלת. הטיעון בדרכים התקופתיות והחלבים בהם היו השופים למכנה של עיר הרבה. יהודים בן עשנים נכלו בימי ילדיהם, ובתי חרין ברמסקו ובצפת היו מרגלים כסויים העגונות. מלוחים שסמכם היו נשלחים החרד החדר על העגורים, לפתח הרך שהם סמכטום את יהיהם, כדי לחקל על מוקירתו של העגונות.

מגנשה זה מבוטס על עגדותו
של יצחק רחוקה, שסיקר ביצר בעת שחתו ככפר אל רחובות ובי"ד ק"ט מפגין-טרה לרמסקו שסם כעריבם שבאו לבית השיח. הם סיפרו לו על שני יהודים

בסא בחולה, צילום: חרין כהן, 1955, אוקף העגונים הלאוני

במדר מכסף

שאלת לעמיתך עד סדר ר' שוים -
לרבות תודת ר' רב המסכת הנאן
המגמס כשריאל הגו ערין מילום
שירים ' כצודר' דמתי יאשינו מלבו
קר החרים - ועל ויקא

הנה העגונים הלוי
הנה העגונים הלוי

הנה העגונים הלוי

הנה העגונים הלוי